

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

14 mei 2007

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Hilde Eeckhout en de heren Koen Van den Heuvel, Ludo Sannen,
Jan Peumans, Sven Gatz en Bart Caron –**

betreffende de informatieverstrekking over en de controle op de alternatieve financieringen

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Eric Van Rompuy**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Sven Gatz.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Herman De Reuse, Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Erik Matthijs, Steven Vanackere, Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heer Gilbert Bossuyt, mevrouw Caroline Gennez, de heer Ludo Sannen;
mevrouw Hilde Eeckhout, de heren Jaak Gabriels, Sven Gatz.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, mevrouw Hilde De Lobel, de heren Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem;
de heren Ludwig Caluwé, Tom Dehaene, de dames Veerle Heeren, Joke Schauvliege;
de heer Bart Caron, mevrouw Michèle Hostekint, de heer Jacky Maes;
de dames Patricia Ceysens, Annick De Ridder, de heer Marc van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;
de heer Jan Peumans.

Zie:

1143 (2006-2007)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting van het voorstel van resolutie door mevrouw Hilde Eeckhout	4
II. Bespreking	4
III. Stemming.....	7
Bijlage.....	9

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft op 8 mei 2007 het voorstel van resolutie van mevrouw Hilde Eeckhout en de heren Koen Van den Heuvel, Ludo Sannen, Jan Peumans, Sven Gatz en Bart Caron betreffende de informatieverstrekking over en de controle op de alternatieve financieringen (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1143/1*) besproken.

I. TOELICHTING VAN HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE DOOR MEVROUW HILDE EECKHOUT

Mevrouw *Hilde Eeckhout*, indiener van het voorstel van resolutie, geeft namens de indieners toelichting bij het voorstel van resolutie betreffende de informatieverstrekking over en de controle op de alternatieve financieringen. De uiteindelijke aanleiding tot het voorgelegde voorstel van resolutie waren het Inforapport van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) over de alternatieve financiering: overzicht en analyse van de verschillende programma's. Stand van zaken januari 2007 (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1079/1*), de hoorzitting daarover met vertegenwoordigers van de SERV op dinsdag 13 maart 2007 (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 1079/2*) en verschillende vragen om uitleg over alternatieve financiering vanwege de heer Eric Van Rompuy en mevrouw Hilde Eeckhout (*Hand. VI. Parl. 2006-07, nr. C-93*).

Het komt immers aan het parlement toe om te bepalen op welke wijze en wanneer er door de regering verantwoording moet afgelegd worden over financiering en alternatieve financiering. Ook het antwoord van de Vlaamse minister-president in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op de vragen om uitleg over het voormelde inforapport van de SERV, leverde een aantal nuttige suggesties op (*Ibid.*). De minister-president verklaarde in de mate dat de informatie beschikbaar is, deze aan het Vlaams Parlement te bezorgen.

Het voorstel van resolutie strekt ertoe om een degelijke controle te organiseren op alle alternatieve financieringen die op dit ogenblik op stapel staan. De Vlaamse Regering is een investeringsregering. Ze wil als investeringsregering aan een verhoogd tempo investeringen realiseren in verschillende beleidsdomeinen. Het parlement wil dat investeringsbeleid

uiteraard ondersteunen. Het is echter belangrijk dat het parlement de budgettaire gevolgen van deze investeringen op een degelijke wijze kan opvolgen en beoordelen. Om het geheel aan alternatieve financieringsmechanismen in kaart te (kunnen) brengen, is het dan ook nodig dat de Vlaamse Regering voldoende informatie verstrekt.

Op dit moment is de informatieverstrekking echter ondermaats. Om die reden wordt er in het voorstel van resolutie uitdrukkelijk aan de Vlaamse Regering gevraagd om voorafgaandelijk, tijdens en na de uitvoering van de projecten die in het kader van alternatieve financiering zijn opgezet, regelmatig, dat willen zeggen om de zes maanden, een omstandige toelichting te verschaffen aan het Vlaams Parlement. Er wordt gevraagd daarbij gebruik te maken van een gedetailleerde boordtabel en de gemaakte beleidskeuzes toe te lichten.

II. BESPREKING

De heer *Eric Van Rompuy* vraagt naar de rol van het Rekenhof in dit alles. In het voorgelegde voorstel van resolutie wordt namelijk niet ingegaan op de rol van het Rekenhof. Het Rekenhof zou namelijk toch betrokken moeten worden bij een dergelijke aanbeveling inzake 'informatieverstrekking en controle van de alternatieve financiering'. Het commissielid vraagt om dan toch zeker ook het Rekenhof erbij te betrekken.

Mevrouw *Hilde Eeckhout* vraagt zich af of, technisch gezien, dit in het voorstel van resolutie zou moeten opgenomen worden.

Volgens de heer *Sven Gatz* blijft de rol van het Rekenhof vanzelfsprekend ongewijzigd bestaan. Hij merkt op dat er in het kader van de werkzaamheden van de Subcommissie Financiën en Begroting op 15 maart 2007 een onderhoud was met vertegenwoordigers van het Rekenhof, waarbij de informatieverstrekking van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement werd besproken. Namens mevrouw Marleen Vanderpoorten, voorzitter van het Vlaams Parlement, en de Subcommissie Financiën en Begroting, wordt aan het Rekenhof verzocht voorstellen te formuleren over hoe de informatieverstrekking van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement kan worden verbeterd en aanbevelingen over hoe de informatievoorziening van de Vlaamse Regering over projecten van publiek-private samenwerking aan het Vlaams Parlement kan

worden geoptimaliseerd, welke informatie zij moet bevatten, hoe dat moet worden georganiseerd en met welke kwaliteitsvereisten teneinde een efficiënte controle en opvolging van die projecten door het Vlaams Parlement te kunnen garanderen (zie bijlage).

De heer *Eric Van Rompuy* wijst erop dat in het kader van de alternatieve financiering private rechtspersonen worden opgericht, zoals onder meer de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM). Het gaat immers niet alleen om de BAM: er zijn tal van andere constructies. Bij dergelijke projecten inzake alternatieve financiering zijn er private partners betrokken. Aangezien het om aparte private rechtspersonen gaat, is er dus ook een apart kapitaal, soms zelfs minderheidskapitaal aanwezig. De vraag rijst dan ook op welk moment er controle kan en moet zijn. Het is duidelijk dat dergelijke controle van PPS-constructies niet ex post (i.e. achteraf) kan zijn. In het voorstel van resolutie wordt in feite om controle vanaf het moment van de oprichting van de PPS-constructie gevraagd, zodat de gehele evolutie ervan continu kan opgevolgd worden. Het Rekenhof treedt echter dikwijls maar post factum op.

Op de vraag van de heer Van Rompuy naar wat de specifieke rol van het Rekenhof is bij een project zoals BAM, antwoordt de heer *Jan Peumans* dat men zich inzake de voortgangsrapportage BAM heeft geïnspireerd op het decreet van 8 november 2002 houdende controle op grote infrastructuurprojecten (*Parl. St. VI. Parl. 2001-02, nr. 1099, B.S., 10 februari 2003*), die een voortgangsrapportage organiseert in de schoot van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting. Het Rekenhof heeft in het kader van deze voortgangsrapportage een eigen stramien daartoe ontwikkeld (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nrs. 268/1 tot 14*). Om de drie maanden volgen er steeds twee opeenvolgende rapportages in de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie: namelijk van de BAM zelf en vervolgens het rapport met de beschouwingen en conclusies van het Rekenhof. Het is inderdaad echter altijd een rapportage achteraf; er volgt nooit een uitgebreide mededeling over wat er nog allemaal te doen staat. Het Rekenhof is er gelukkig heel uitdrukkelijk bij betrokken geworden en hanteert dus voor de voortgangsrapportage inzake BAM een vast stramien.

De heer *Sven Gatz* concludeert dat het met betrekking tot de betrokkenheid van het Rekenhof om een ex-postcontrole gaat en dus nog geen antwoord biedt op de vraag naar een controle ex ante of tijdens de

werkzaamheden. De vraag blijft dus nog open of controle ex ante of in de loop van de uitvoering van de projecten mogelijk is en hoe dit geformuleerd en georganiseerd zou kunnen worden.

Mevrouw *Hilde Eeckhout* benadrukt dat het doel van het voorstel van resolutie vooral is om de informatie te bekomen waarover de Vlaamse Regering beschikt. Tot op heden immers wordt er door de Vlaamse Regering niet op een eenduidige en uniforme wijze informatie verschaft aan het Vlaams Parlement. Het enige wat momenteel eigenlijk vastligt in begroting en meerjarenbegroting, is het bedrag dat er jaarlijks aan gespendeerd kan worden. Hetgeen de verschillende ministers ieder binnen hun eigen vakgebied gaan doen met het budget en op welke wijze en voor wel concreet doel, blijft onduidelijk. Het voorstel van resolutie is een instrument om dit op de voet te kunnen gaan volgen: vooraf, tijdens en achteraf. Dit biedt aan het Vlaams Parlement ook de gelegenheid om de Vlaamse ministers al dan niet in hun keuzes te volgen en zonodig te beslissen dat dergelijk project eigenlijk binnen de reguliere begroting moet gerealiseerd worden. Het commissielid wijst op het belang van dergelijke informatieplicht vanwege de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement. Het voorstel van resolutie sluit dus alleszins de betrokkenheid van het Rekenhof niet uit. Integendeel wordt de medewerking van het Rekenhof daarin ten zeerste gewaardeerd. Het commissielid is immers ook vragende partij voor meer controle en informatie ter zake. De vraag blijft wel in welke mate het Rekenhof erbij betrokken kan worden en in welke mate die betrokkenheid kan of moet opgenomen worden in het voorliggende voorstel van resolutie.

De heer *Ludo Sannen* stelt voor om het systeem van alternatieve financiering na de federale verkiezingen grondig te herdenken. Naar aanleiding van de nakende federale verkiezingen, wordt er immers een wijziging van de financieringswet in het vooruitzicht gesteld, waarbij Vlaanderen meer financiële verantwoordelijkheid zou krijgen. Naar aanleiding van die herziening zouden gewesten en gemeenschappen zodoende dan in een ander financieel kader kunnen gaan functioneren en op een evenwichtige en correcte manier schulden maken en investeren. Daardoor zou er dan ook geen nood meer zijn aan dergelijke minder controleerbare alternatieve financieringsconstructies die nu opgezet moeten worden om de noodzakelijke investeringen toch mogelijk te maken. Bij een mogelijke wijziging van de financieringswet zou er misschien aan de alternatieve financierings-

vormen een tijdelijk karakter toegekend kunnen worden. Het zijn immers de huidige bepalingen in de financieringswet die nopen tot dergelijke alternatieve vormen van financiering. Voorlopig is er geen ander financieel mechanisme mogelijk en moet men dus een beroep blijven doen op alternatieve financiering. De spreker wijst erop dat dit financieringssysteem uiterst verscheiden dreigt te worden. Het zal dan ook moeilijk blijven om dit grondig op te volgen, ondanks het voorliggende ontwerp van resolutie. Zijn bezorgdheid is dat de alternatieve financieringsvormen zodanig verscheiden dreigen ingevuld te worden en reeds worden, dat het ondanks alle mogelijke informatie toch altijd moeilijk zal blijven om de globaliteit ervan en de werking ervan, de efficiëntie en de eventuele meerkosten onder ogen te krijgen. Hopelijk kan men in de toekomst tot betere, meer transparante financieringsvormen komen voor toekomstige investeringen.

Ook de heer *Jan Peumans* pleit ervoor het Rekenhof er uitdrukkelijk bij te betrekken. Hij denkt daarbij aan de kritische opmerkingen dienaangaande van het Rekenhof bij de alternatieve financiering en de bezorgdheid die het Rekenhof daarover al regelmatig heeft geuit in het kader van de budgettaire controle. De spreker wijst erop dat alternatieve financiering zeer complex en verscheiden is en dat ook EVA's gebruik maken van alternatieve financiering. Hij denkt daarbij onder meer aan Lijninvest van De Lijn. De heer Peumans hoopt dat het ook de bedoeling is die blijvend op te volgen. Het voorstel van resolutie moet betrekking hebben op alle vormen van alternatieve financiering, die op een of andere manier een weerslag hebben op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De heer Peumans vindt dat men dit expliciet moet vermelden, omdat er immers in het kader van de alternatieve financiering vennootschappen opgericht worden die volledig buiten het schootsveld van het Vlaams Parlement vallen. Daar kunnen ook constructies bij zitten die uiteindelijk een weerslag hebben op de begroting.

De heer *Bart Caron* merkt op dat in het kader van een modern bestuur er diverse vormen van verzelfstandigd bestuur met diverse vormen van controle zijn tot stand gekomen. Het is positief dat er een efficiënte overheid wordt uitgebouwd en dat die rechtsvormen kan aannemen die eigen zijn aan een marktconforme werking, maar dit mag niet leiden tot een democratisch deficit. De heer Caron denkt daarbij in de eerste plaats aan financiële transparantie. Nu komt het er ten aanzien van de operationele overheid op aan om een moderne en efficiënte controle op te bouwen zon-

der dat daarbij de noodzakelijke vlotte soepele(re) manier van werking wordt tegengegaan. Er is weliswaar een precair evenwicht. De controle instanties van de overheden moeten dienaangaande dan ook op een gepaste manier ingezet kunnen worden.

De heer *Eric Van Rompuy* stelt dat de resolutie is opgesteld naar aanleiding van het inforapport van de SERV over alternatieve financiering. Deze studie confronteerde met het grote aantal zeer verscheiden alternatieve financieringsstructuren. Er is namelijk al potentieel om en bij de 5 miljard euro inzake alternatieve financiering. Het commissielid stelt dat zijn vrees bewaarheid is geworden dat de commissie Financiën en Begroting, wat betreft de werkzaamheden met betrekking tot de begrotingen, meer en meer ontmanteld wordt door de vele discussies over alternatieve financiering over de verschillende vakcommissies heen. Een duidelijk en globaal overzicht ontbreekt. Over enkele jaren zal men grotendeels geconfronteerd worden met alternatieve financiering, dus buiten de reguliere begroting om, zodoende dat men 70 percent van de tijd zal spreken over financieringen en parallelle schuldopbouw buiten de begroting, hetgeen nu al volop bezig is. De heer Van Rompuy concludeert dat de voorgelegde resolutie een positief initiatief is, maar dat hij toch nog gedeeltelijk op zijn honger blijft. Het initiatief wordt immers door middel van dit voorstel van resolutie terug bij de regering gelegd, aan wie boordtabellen gevraagd worden. Het biedt alleszins het voordeel van een globaal overzicht, maar vragen zoals of de alternatieve financieringsconstructie goedkoper of duurder is voor de overheid, worden er niet door opgelost. Dergelijke vragen blijven onbeantwoord. Ten aanzien van dergelijke vragen is het Rekenhof de enige instantie die de nodige knowhow heeft om hierin de parlementsleden bij te staan.

De heer *Sven Gatz* herinnert aan de nota die door de voorzitter van het Vlaams Parlement en de subcommissie Financiën gevraagd wordt met "(...) aanbevelingen van het Rekenhof over hoe de informatievoorziening van de Vlaamse Regering over projecten van publiek-private samenwerking aan het Vlaams Parlement kan worden geoptimaliseerd, welke informatie zij moet bevatten, hoe zij moet worden georganiseerd en aan welke kwaliteitsvereisten zij moet voldoen teneinde een efficiënte controle en opvolging van die projecten door het Vlaams Parlement te kunnen garanderen. Volgende aspecten zijn hierbij inzonderheid van belang: de risico's en risicobeheersing van de projecten, de budgettaire

aspecten, de kostprijsevolutie en -beheersing, en de financiering.” Dit is alvast een zeer nuttige aanvulling bij het voorliggende voorstel van resolutie. Het is aan de commissie om te beslissen of er gestemd wordt over het voorstel van resolutie of dat de tekst nog door middel van amendering moet aangepast worden. Niets verhindert bovendien dat de commissie naar aanleiding van de indiening van de nota van het Rekenhof nog verdere initiatieven neemt.

De heer *Koen Van den Heuvel* stelt dat alle commissieleden vragende partij zijn voor duidelijke informatie en opvolging van de alternatieve financiering. Ook hij vreest dat toekomstige discussies meer zullen gaan over de investeringen via alternatieve begroting dan de investeringen in de reguliere begroting. Omwille van die bekommernis vraagt het Vlaams Parlement door middel van de resolutie concrete informatie aan de Vlaamse Regering. Hij vraagt zich af of de rol van het Rekenhof dienaangaande wel geëxpliciteerd moet worden. Het Vlaams Parlement heeft immers de mogelijkheid om aan het Rekenhof opvolgingsrapporten (bijvoorbeeld op semestriële basis) te vragen. Op die manier kan de opvolging tweemaal per jaar gebeuren op basis van informatie van de Vlaamse Regering en een rapport van het Rekenhof.

Mevrouw *Hilde Eeckhout* stelt dat het voorstel van resolutie is opgesteld naar aanleiding van het SERV-inforapport, en waarbij dus informatie over alternatieve financieringsprojecten wordt gevraagd aan de Vlaamse Regering. Daarnaast is er contact met het Rekenhof in het kader van de informatieverstrekking van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement. Naar aanleiding van de bespreking daarvan in de Subcommissie voor Financiën en Begroting, hebben de commissieleden meer aandacht gevraagd voor alternatieve financiering. Er wordt gevraagd wat de visie is van het Rekenhof over de wijze van informatievoorziening inzake projecten van publiek-private samenwerking en wat zijn rol ter zake is op het vlak van controle.

De *voorzitter* concludeert dat het voorstel van resolutie ter stemming gelegd kan worden en dat in het kader van eventuele toekomstige initiatieven dienaangaande, de nota's van het Rekenhof zullen worden afgewacht. Nieuwe initiatieven (via resoluties of decretaal) blijven vanzelfsprekend altijd mogelijk.

De heer *Jan Peumans* stelt voor om het Rekenhof, in tegenstelling met de BAM-opvolgingsrapportage, de projecten van alternatieve financiering ‘offensief’,

dus proactief te laten opvolgen en dat zodoende dus een stramien wordt ontwikkeld dat toelaat een controle op voorhand uit te voeren. Het risico van een controle a posteriori bestaat immers als het Rekenhof nadat de Vlaamse Regering rapporten heeft ingediend, deze bestudeert en op basis daarvan een aantal aanbevelingen doet. De spreker wijst ook op het grote aantal alternatieve financieringsprojecten. Hij vraagt zich af of het Rekenhof over de nodige mensen en middelen beschikt om dat allemaal blijvend op te volgen. Er zal volgens hem dan toch minstens een soort rangorde in functie van de mate van belangrijkheid van het project moeten opgesteld worden.

De *voorzitter* stelt voor de nota van het Rekenhof af te wachten. Vervolgens kan dan nagegaan worden wanneer de controle door het Rekenhof kan plaats vinden: ex post, tijdens of – bij voorkeur – vooraf bij de aanvang van de projecten van alternatieve financiering, en of er al dan niet een rangorde van projecten moet gemaakt worden.

III. STEMMING

Het voorstel van resolutie van mevrouw Hilde Eeckhout en de heren Koen Van den Heuvel, Ludo Sannen, Jan Peumans, Sven Gatz en Bart Caron betreffende de informatieverstrekking over en de controle op de alternatieve financieringen wordt aangenomen met 10 stemmen.

De verslaggever,

Eric VAN ROMPUY

De voorzitter,

Sven GATZ

BIJLAGE

V L A A M S P A R L E M E N T

V O O R Z I T T E R

aan : de heer Franki VANSTAPEL
Eerste Voorzitter van het Rekenhof

datum : 22 maart 2007
ons kenmerk : dec/com/fin/hov/070322.01

betreft : Subcommissie voor Financiën en Begroting:
informatieverstrekking aan Vlaams Parlement - PPS

Mijnheer de Eerste Voorzitter,

Aansluitend bij de vergadering van 15 maart 2007 van de Subcommissie voor Financiën en Begroting, waarin de informatieverstrekking van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement werd besproken in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof, vraagt de Subcommissie dat het Rekenhof twee nota's zou voorbereiden:

1. Een eerste nota omvat voorstellen over hoe de informatieverstrekking van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement kan worden verbeterd. Deze nota zal ingaan op de verschillende producten van het Rekenhof: rekeningenboek, afzonderlijke rapporten, activiteitenverslag, begrotingsrapporten, en dergelijke. De voorstellen tot verbetering kunnen betrekking hebben op de inhoud, de communicatie en de procedure.

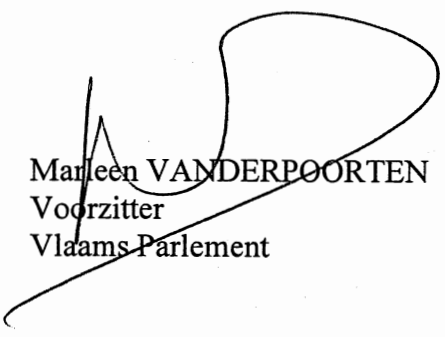
De diensten van het Vlaams Parlement en het Rekenhof zullen beide een nota met voorstellen voorbereiden. Beide teksten worden daarna geïntegreerd tot één compilatienota die ter discussie aan de subcommissie wordt voorgelegd.

Als timing wordt voorgesteld dat begin mei 2007 zowel het Rekenhof als de diensten van het Vlaams Parlement een eerste conceptnota maken en dat eind juni een definitieve tekst door de subcommissie zou worden goedgekeurd.

2. De tweede nota omvat aanbevelingen van het Rekenhof over hoe de informatievoorziening van de Vlaamse regering over projecten van publiek-private samenwerking aan het Vlaams Parlement kan worden geoptimaliseerd, welke informatie zij moet bevatten, hoe zij moet worden georganiseerd en aan welke kwaliteitsvereisten zij moet voldoen teneinde een efficiënte controle en opvolging van die projecten door het Vlaams Parlement te kunnen garanderen. Volgende aspecten zijn hierbij inzonderheid van belang: de risico's en risicobeheersing van de projecten, de budgettaire aspecten, de kostprijsevolutie en –beheersing, en de financiering.

Als timing wordt voorgesteld dat het Rekenhof in juni 2007 deze nota aan de subcommissie zou voorleggen.

Met de meeste hoogachting,

Marleen VANDERPOORTEN
Voorzitter
Vlaams Parlement

Hilde EECKHOUT
Voorzitter
Subcommissie voor Financiën en Begroting

Secretariaat:
Herman Overheyden
Commissiesecretaris
Tel. 02/552.13.37
Fax 02/552.13.87
herman.overheyden@vlaamsparlement.be